редовища є залучення медіа-освіти та Інтернету.

Формування інтелектуальної, практичної особистості з твердими моральними установками – одне з найважливіших завдань освіти – здійснюється в умовах культуротворчого середовища, яке зосереджує загальнолюдські, національні, державні й регіональні цінності та ідеали. Важко не погодитися з тим, що «застосування навчальних, в виховних і розвивальних функцій навчальних предметів неможливе без конструювання внутрішнього культуротворчого середовища в школі, вузі, мабуть, в сім'ї, якщо є такі можливості».

Отже, проблема створення оптимального культуротворчого середовища, в якому відбувається формування нової генерації, її поведінки і стилю мислення, залежить від реалій простору й часу, з одного боку, а з іншого, - від чинної педагогічної парадигми, концепції освіти, орієнтованих на соціальні. ідеологічні, національні мотиви фахівців освіти, причетних до цієї справи.

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ НА УРОКАХ ХІМІЇ

Буринська Н.М. (Київ)

У сучасних умовах інтерес учня до навчання стає педагогічною проблемою великої державної ваги. Адже Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа), спрямована на реалізацію Національної доктрини розвитку освіти, передбачає функціонування профільної освіти.

Аби реалізувати таку настанову, треба забезпечити сприятливі умови не тільки для якісного засвоєння учнями знань, а й для формування у них ключових компетентностей особистості. Це означає, що слід ураховувати передусім індивідуальні особливості й потреби учнів, розвивати певні здібності та орієнтувати на майбутню професію. Без виховання інтересу до навчального предмета виконати поставлені завдання неможливо. Як засвідчує шкільна практика, впродовж останніх років інтерес до вивчення хімії в багатьох загальноосвітніх навчальних закладах (ЗНЗ) значно зменшився. Причин багато, тож окреслимо найголовніші з них.

Кабінети з хімії не обладнано належним чином: їм бракує не лише комп'ютерів та інших сучасних технічних засобів навчання, а й реактивів, хімічного посуду, таблиць, моделей, макетів, колекцій тощо. Такий стан навчального кабінету суттєво позначається на якості підготовки учнів з хімії, вони втрачають інтерес до вивчення предмета.

Інша причина, не менш суттєва, полягає в тім, що не всі вчителі перебудували своє педагогічне мислення, ще й досі не сприйняли нові педагогічні орієнтири.

Зацікавлювати учнів своїм предметом, заохочувати до учіння – одне з найважливіших завдань сучасної української школи. Ось чому виховання і розвиток в учнів інтересу до вивчення хімії нині набуває неабиякого значення.

Як же потрібно формувати в школярів інтерес до вивчення хімії?

У цьому аспектів має значення передусім зміст навчального матеріалу. Кращі вчителі, які сумлінно готуються до кожного уроку незалежно від педагогічного стажу, знаходять цікаві факти, залучають історичні курйози, жарти, відомості з художньої літератури, загадки тощо.

У старших класах задля збудження інтересу до предмета великого значення набуває ознайомлення із сучасними досягненнями хімічної науки і виробництва, доступними розумінню учнів, та з нерозв'язаними проблемами.

Проте інтерес до вивчення хімії викликає не лише зміст навчального матеріалу, значний вплив справляє сам процес навчання, переборювання труднощів, переживання власного успіху. Тому для виховання інтересу варто приділяти увагу різним засобам підвищення ефективності уроку:

- застосовувати розвивальну модель навчання хімії, дослідницький підхід,

проблемність;
- ширше використовувати хімічний експеримент як джерело знань, а не тільки як ілюстрацію;
- реалізовувати діяльний підхід у навчання хімії, організовувати на уроці повноцінну самостійну роботу учнів з підручником, довідником, періодичною системою;
- намагатися максимально індивідуалізовувати навчальний процес, застосовуючи групову, парну й індивідуальну роботу;
- використовуючи педагогічні технології, програмні засоби. мультимедійну техніку, намагатися повніше комп'ютеризувати навчання хімії.

Не дивно, що емоційність викладання є однією з вимог сучасної дидактики. Проте, якою чудовою не була б сама по собі та чи інша форма уроку або методичний прийом, він неминуче притупляє інтерес до навчання, якщо перетворюється на шаблон. Разом з тим одних лише уроків, навіть побудованих на осевої сучасних педагогічних технологіях та емоційно проведених, сьогодні вже замало для формування стійкого інтересу до хімії. Потрібна також позакласна робота. У школярів з'являється бажання самим проводити досліди з речовинами, складати прилади, виконувати практичну роботу. Збудити інтерес замало, його необхідно розвинути, підтримати і зробити стійким, а для цього потрібна система позакласної роботи. яка нині практикується. на жаль, в окремих ЗНЗ. Це й доповіді, реферати, вікторини, олімпіади, розв'язування задач підвищеної складності, участь у роботі МАН, виготовлення наочних посібників, дидактичного матеріалу.

Отже, інтерес до хімії виховати можна і треба це робити. Саме життя вимагає повернутися до такої практики. Головна роль у цьому належить учителю хімії.

ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО ХІМІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Величко Л.П. (Київ)

Актуальність проблеми шкільного хімічного експерименту пояснюється тим, що впродовж останніх років у шкільній практиці спостерігається послаблення уваги вчителів до виконання практичної частини навчальної програми. Набуває поширення формальний підхід до організації експерименту: виконання демонстрацій у лабораторних пробірках замість використання наочного обладнання; заміна лабораторних дослідів демонстраціями вчителя; недостатньо грамотна постановка експерименту з методичного й технічного погляду, що призводить до порушення правил техніки безпеки.

Труднощі в постановці хімічного експерименту на достатньому методичному рівні зумовлені такими обставинами.

1. Недостатнє централізоване забезпечення шкільних хімічних кабінетів необхідними реактивами, обладнанням. Певні обмеження накладають і вимоги щодо збереження здоров'я школярів, відтак обсяг хімічного експерименту скорочується.
2. Недооцінка деякими вчителями його ролі, що призводить до зменшення пізнавальної цінності дослідів. Водночас теоретичний рівень викладання хімії підвищує вимоги до хімічного експерименту. Це потребує не тільки чіткої методики організації та проведення дослідів, а й більш досконалих приладів, обладнання.
3. Невідповідність техніки і методики вимогам безпечного й наочного виконання окремих дослідів в умовах кабінету хімії.
4. Недостатнє методичне забезпечення вчителів хімії в умовах модернізації хімічної освіти.

Основні напрями подолання труднощів учителів в організації хімічного експерименту, його забезпечення такі.

1. Використання приладів, обладнання фізичних кабінетів.